

HETEDIK TANULMÁNYI LEVÉL

A TESTVÉRISÉG

A. BEVEZETÉS

A ferences–keresztény testvériség nemcsak érzelmi fellángolás, nemcsak egy felszólítás: “Számptalan barátotok legyen”. Nem is csak idealisztikus cél, amely elérhetetlen. Sokkal inkább valami nagyon kézzelfogható; egy kapcsolat, amely az embereket barátsággal egymáshoz köti; odafordulás, amely a másik javát keresi; konkrét közösség, amely a mindennapi nehézségeket és konfliktusokat nem elkerüli, hanem kitart és elvisel – azzal a várakozással, hogy Isten Lelke megszenteli az együttléteket – és abban a reményben, hogy a közösségből Isten háza épül.

B. ATTEKINTÉS

Ferenc legfontosabb szava: a “testvér/nővér”. Magát annyira testvérenek érzi, hogy nem is tartja szükségesnek, hogy Ferenc névén nevezzék. Egyszerűen így beszéltek róla: “Testvérek, a Testvér gondolja...” (Jordan von Giano 17.)

Ferenc testvériségnek (fraternitas) azt a közösséget nevezi, amelyet *alapított („Az összes testvérenek írt levél” 2.)*, ezzel kihangsúlyozza, hogy a testvériség építő eleme életformájának a környezetével ellentétben. Ennek megfelel az a tény, hogy Ferenc az egyébként szokásos hierarchikus rendet feje tetejére állítja azzal, hogy a vezetőket mint “a testvérek szolgálói”-nak nevezi. És ha az ember közelebről megnézi, Ferenc szemében a világban lévő különbségeknek nincs jelentősége: öreg, és fiatal, szegény és gazdag, idegen és honpolgár, férfiak és nők, közösségüknek tagjai és a rajtuk kívülállók, keresztények és mohamedánok, jók és rosszak, barátok és ellenségek, emberek, állatok és kövek – mindenki, Ferenc számára testvér.

A testvériség/nővérség Ferenc életében és gondolkodásában központi helyet foglal el. Ez a “különbségek megszűnéséhez”, az egymástól függő társadalmi osztályok feloldódásához vezet. Abban a korban, az emberek a hűbéri gondolkodásával szemben ez forradalmi viselkedés, ahogy ezt egy ellenpélda bizonyítja: “Ki fogja állatait egy nyájba és egy istállóba terelni: marhákat, szamarakat, juhokat, kecskéket, anélkül hogy elválasztaná őket? Ebből a szempontból különbségeket kell tenni... mert Isten népében a Földön és Égen különbségeket tesz.” (Hildegard von Bingen)

Ha a testvériségnek pontosabb meghatározását keressük, akkor a következő fogalmak definíciójából fog összeállni:

- Anyaméh és anyaság:
így lesz a testvéri és nővéri közösség léttérre, otthonná, ahol biztonságban van.
- Megbocsátás és kibékülés:
a naponta megújított akarattal, hogy megbocsássunk egymásnak, a közösség képes mindig, egyre inkább megújulni és nem válik teherré a másikkak járó adósság.
- Szeretet:
úgy néz a másikkra, hogy a szeretet ezen pillantásában megváltozzék. Ezután az ember fel tudja magát áldozni a másikkért.

C. INFORMÁCIÓ

Tankönyv: 49., 50., 54. pont

D. GYAKORLATOK A SZÖVEGEKKEL

1. Gyakorlat: 2Reg 6

Tagolja a szöveget?

Ennek a fejezetnek mi a két központja? Miért szerepelnek együtt?

Hogyan beszél Ferenc a testvérekről? Hogyan szólítja meg őket? Milyen jelzőket használ a testvérek megnevezésekor?

2. Gyakorlat: A San Damianó-i látomás

A keresztrefeszítettől kapott megbízással összefüggésben Celanói Tamás egy pompás épületről beszél, amely San Damianóban épül. ("Ferenc, építsd fel újra házamat!") Rajzoljon a szövegben szereplő építési elemekből egy házat! Mely elemek alapvetőek és legfontosabbak az ön számára?

Klára neve fényességet jelent, de fényesebb volt élete és még életénél is fényesebb volt erénye.

19 Ő szolgált alapjául a felbecsülhetetlen értékű drágagyöngyök nemes tornyának, akik nem emberektől, hanem Istentől nyernek dicséretet¹, s akiknek dicsőségét sem szűkre szabott elmélkedéssel felfogni, sem kevés szóval elmondani nem lehet.

Mindenekelőtt elevenen élt bennük a fogyhatatlan kölcsönös szeretet, mely annyira összekovácsolta akarataikat, hogy ha negyvenen vagy ötvenen éltek is együtt, a lélek mindig pontosan ugyanannak akarására vagy nem akarására ihlette őket. Második helyen az alázatosság drágaköve ragyogott bennük, mely megóvja az égből nyert adományokat és javakat, és alapul szolgál a többi erények kiérdemelésére. Harmadiknak a szüzesség és a tisztaság lilioma árasztotta el mindannyiukat olyan csodálatos illattal, hogy a földi gondokról egészen megfeledkezve egyedül az égi dolgokkal kívántak foglalkozni, és az illat nyomán szívükben az örök Jegyesnek olyan forró szerelme gyulladt ki, hogy e szent érzés teljessége kizárja, hogy korábbi életük szokásait kövessék.

Negyediknek a fölséges szegénység jegyét viselték magukon olyannyira, hogy élelem és ruházat dolgában sokszor még a legelemibb szükségleteiket sem tudták vagy éppen csak hogy ki tudták elégíteni.

20 Ötödiknek az önmegtágadás és hallgatás különös kegyelmét nyerték olyan mértékben, hogy testi vágyaik lecsendesítése és nyelvük megfékezése jóformán semmi erőfeszítésükbe sem került; némelyek annyira elszoktak közülük a beszédétől, hogy mikor a szükség szólásra kényszerítette őket, szinte keresniük kellett a szavakat gondolataik kifejezésére. Hatodik helyen a türelem erénye ékesítette őket olyan magas fokban, hogy semmiféle megpróbáltatás vagy kellemetlenség nem tudta őket lehangolni vagy sodrúkból kihozni.

Végül hetediknek a szemlélődés erényét érdemelték ki. Utoljára annyira elsajátították ezt az erényt, hogy benne láttak meg mindent, amit tenniük, illetve kerülniük kellett, és rajta keresztül tanulták meg, hogy adják oda elméjüket Istenért², s dicsőségének és imádásának éjjel-nappal való szüntelen zengedezését. Ó, bárcsak az örök Isten az ő szent kegyelméből még szentebb beteljesedéssel koronázná meg ezt a szent kezdeményezést. (1Cel 8)

¹ Róm 2,29

² 2Kor 5,13

3. Gyakorlat: Eljegyzés Szegénység Úrnővel

A következő szöveg a ferences család egyik legrégebbi könyvéből származik. Ferenc a Szegénység Úrnőnek akarja magát alárendelni. Tanácskozik két idős emberrel, akik fontos tanácsot adnak neki. Hasonlítsa össze ezt a tanácsot “A megerősített Regula” 6. Fejezetével; Milyen hasonlóságot, különbséget és összefüggéseket állapít meg?

Idézet: “Eljegyzés Szegénység Úrnővel” 11-12. Vers

Ha pedig te, testvér, el akarsz jutni hozzá, akkor vedd le ünneplő ruhádat és tedd magad szabaddá minden tehertől és téged fenyegető büntől (Zsid 12,1) . Mert ha nem leszel mezítelen, nem emelkedhetsz fel hozzá, aki ilyen magasságokba húzódott vissza. Ő jóságos, könnyen meglátják őt azok, akik szeretik és megtalálják, akik keresik (Bölcs 6,12). Róla elmélkedni, testvér, tökéletes okosság, aki érte virraszt csakhamar gondtalan lesz (Bölcs 6,15) Vigyél magaddal ezért hűséges társakat, akiknek tanácsait a hegyen fölfelé igénybe veheted és akik támogatnak segítségükkel. Jaj annak, aki egyedül van. Ha elesik nincs, aki felsegítse; ha pedig az egyik elesik támogatja őt a másik (Préd 4,10).

Miután a boldog Ferenc ilyen jelentős emberekkel tanácskozott, elment és kiválasztott néhány hűséges és engedelmes társat, akikkel sietve a hegy felé fordult. Azt mondta testvéreinek: Gyertek menjünk fel az Úr hegyére (Iz 2,3) és Szegénység Úrnő házába, hogy tanítson minket útjaira és az ő ösvényein járjunk (Iz 2,3).

4. Gyakorlat: Az Eucharisztia mint központ

Hasonlítsa össze a Filippiekhez írt levél 2,1-11 és “Az egész rendhez írt levél” 26-33. pontját.

Figyelje meg a két szöveg különböző hangnemére: figyeljen a himnusz és erkölcsi parancs viszonyára. Hogyan kapcsolódnak egymáshoz?

Milyen viszonyban áll a közös élet a hitünk központi eseményeivel? (inkarnáció, eucharisztia)

Különösen figyeljünk a következő mondat fordítására, mely latinul így hangzik: “per amorem caritatis”; – szeretetet a szeretetért (=Istenért). Itt nem annyira az Isten iránti szeretetünkről van szó, hanem Isten irántunk való szeretetéről.

E. KONKRÉTIZÁLÁS

1. Rajzoljon koncentrikus köröket egy lapra. Írja saját nevét a középpontba. Közösségének és környezetének minden tagjának helyezze el a körökben, aszerint, hogy milyen távol helyezkednek el Öntől.
2. Mit jelent Önnek az eucharisztia és a közös étkezés?
3. Milyen szerepet játszanak életében az érzések, a viták, a különböző vélemények, a harag, hogyan kezeli őket?
4. Írjon elmélkedést a következő képről.

F. ÉRTELMEZŐ KÉRDÉSEK

1. Miben különbözik Ferenc és Hildegard von Bingen közösségről alkotott felfogása?
2. Mi a jelentősége Ferenc írásaiban az anyaméh és anyaság képszerű alkalmazásában?
3. Milyen összefüggésben áll az élő közösség alapítása a San Damiano-i küldetéssel?
4. Mit jelent a megbocsátás akarása a közösségben?
5. Milyen viszonyban van testvériség ideálja és annak valósága Ferenc életében?
6. Mennyiben azonos fogalom az engedelmesség és a szeretet?
7. Miért követel Ferenc csak egyetlen misét naponta?
8. Milyen kapcsolatban áll a szegénység és testvériesség?
9. Milyen szerepet játszik az eucharisztia az emberi közösségben?
Mennyiben mondhatják az emberek a ferences közösségről, hogy atyátlan?